

Ievads un kopsavilkums empīriskās izpētes raksturojums

Apzinoties pilsoniskās kompetences, jauniešu pilsoniskās līdzdalības nozīmi valsts izaugsmē un pilsoniskās sabiedrības veicināšanā, 2017. gadā Liepājas Universitātes Izglītības un zinātnu institūta pētnieki (prof. Dr.paed. Pāvels Jurs un Alīda Samuseviča) aizsāka darbu pie Liepājas 9.-12.klašu skolēnu pilsoniskās attieksmes diagnosticēšanas dažādās kategorijās: jauniešu piederības izjūta, tolerance, pilsoniskā pašidentitāte un pilsoniskā līdzdalība. 2019. gadā tika īstenota 2. kārtā, savukārt 2023. gadā tika īstenota empīriskās izpētes 3. kārtā ar mērķi noteikt 9. – 12. klašu skolēnu pilsoniskās kompetences pašvērtējumu.

Visos trīs empīriskās izpētes posmos (2017., 2019., 2023. gadā) aptaujas norise tika saskaņota ar Liepājas Izglītības pārvaldi un attiecīgi visām Liepājas valstspilsētas vispārizglītojošajām skolām, kurās mācās 9. – 12. klašu skolēni, uz oficiālo izglītības iestādes e-pasta adresi tika izsūtīta anonīmās aptaujas elektroniskā versija, izmantojot *Google Survey Online* platformu. Atsevišķi aptaujas jautājumi/apgalvojumi ir adoptēti no starptautiskā pilsoniskās izglītības pētījuma ICCS (*International Civic and Citizenship Education Study*), lai varētu veikt produktīvāku datu analīzi, nosakot kopīgās un atšķirīgās iezīmes lokālajā, nacionālajā un starptautiskajā dimensijā.

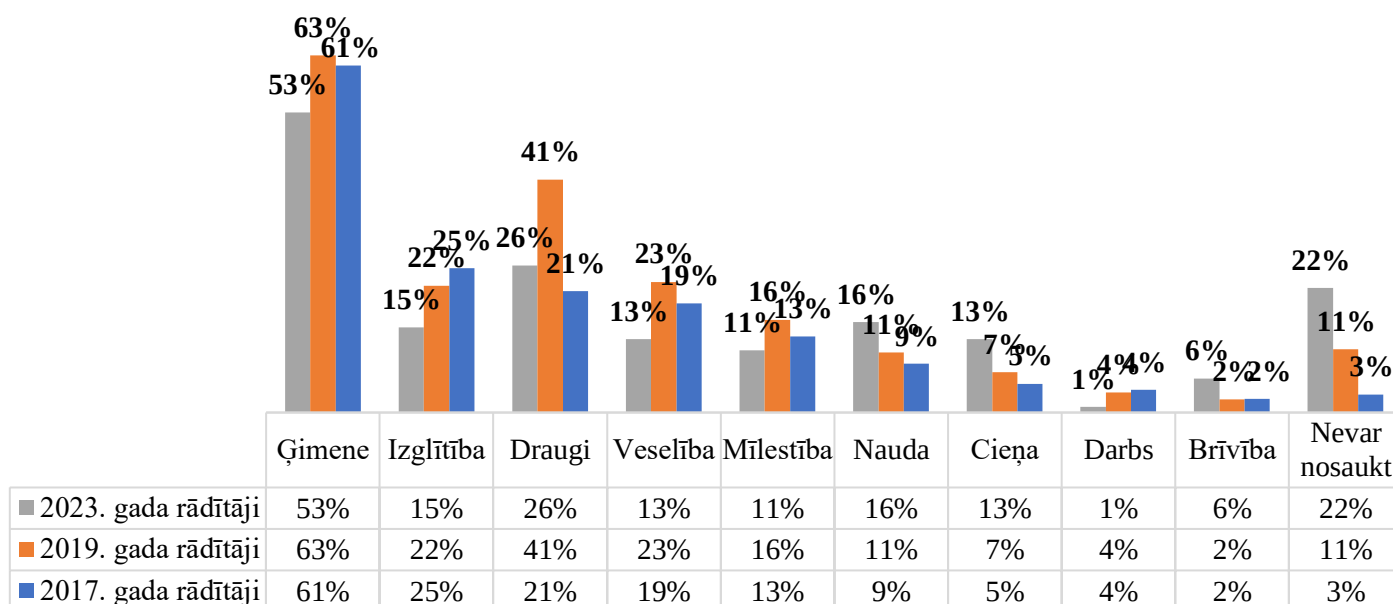
- 2017. gada pētījuma izlasi veido 825 skolēni, kas ir 38.35% no ģenerālkopas (kopējais Liepājas skolēnu skaits 9. – 12. klašu grupā), no tiem 487 (59.03%) meitenes un 338 (40.97%) zēni. Respondentu vidējais vecums 16 gadi.
- 2019. gada pētījuma izlasi veido 866 skolēni, kas ir 39.15% no ģenerālkopas (kopējais Liepājas skolēnu skaits 9. – 12. klašu grupā), no tiem 546 (63.05%) meitenes un 320 (36.95%) zēni. Respondentu vidējais vecums 17 gadi.
- 2023. gada pētījuma izlasi veido 437 skolēni, kas ir 26.06% no ģenerālkopas (kopējais Liepājas skolēnu skaits 9. – 12. klašu grupā), no tiem 546 (63.84%) meitenes un 320 (36.16%) zēni. Respondentu vidējais vecums 17 gadi.

Pētījuma autori izsaka pateicību par ieceres atbalstu visām pētījumā iesaistītām Liepājas izglītības iestādēm un skolēniem, kā arī Liepājas Izglītības pārvaldei.

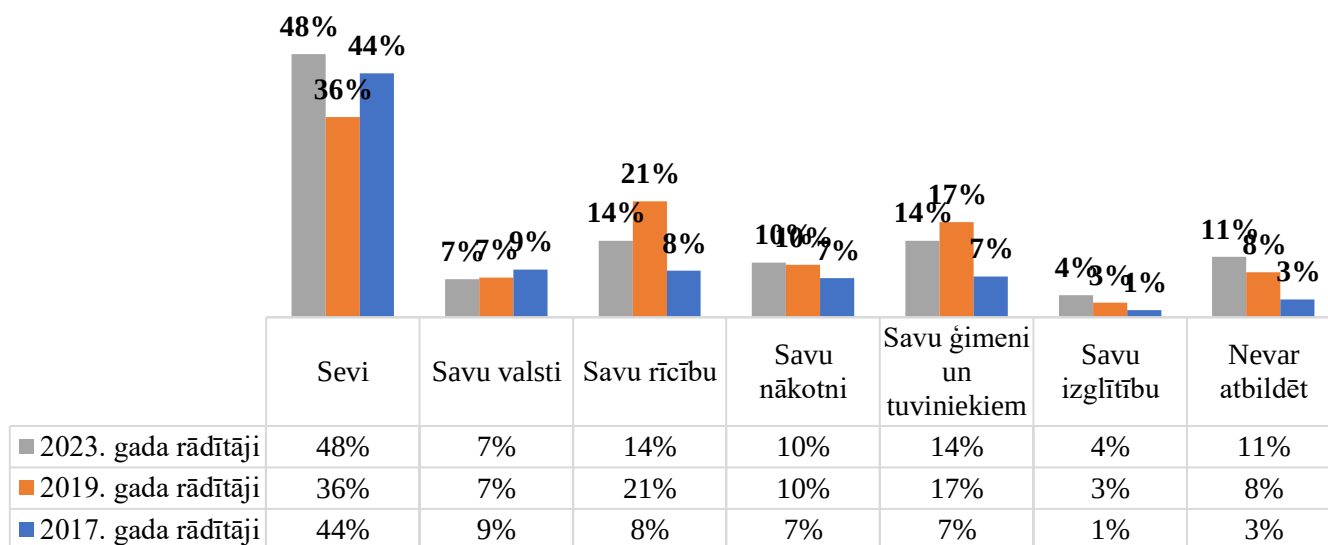
Pētījuma autori: Liepājas Universitāte profesori Dr.paed. Pāvels Jurs un Alīda Samuseviča.

**PĀRSKATĀ IR SNIEGTS ATBILŽU KOPSAVILKUMS UN TO SAVSTARPĒJS SALĪDZINĀJUMS
PROCENTUĀLĀ IZTEIKSMĒ STARP 2017., 2019. UN 2023. GADA EMPĪRISKĀS IZPĒTES
REZULTĀTIEM**

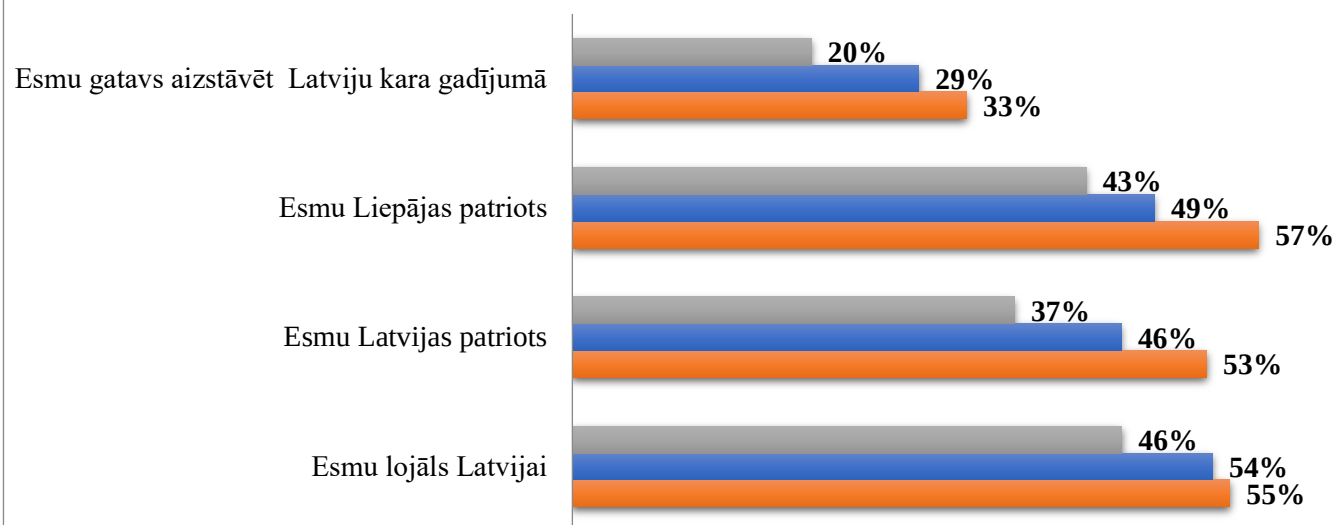
*Jauniešu (9.-12.klašu skolēnu) pašu definēto personīgās dzīves vērtību izmaiņas
salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023.gads)*

*Jauniešu (9.-12.klašu skolēnu) individuālā gatavība uzņemties atbildību pašu
definētās jomās salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023.gads)*

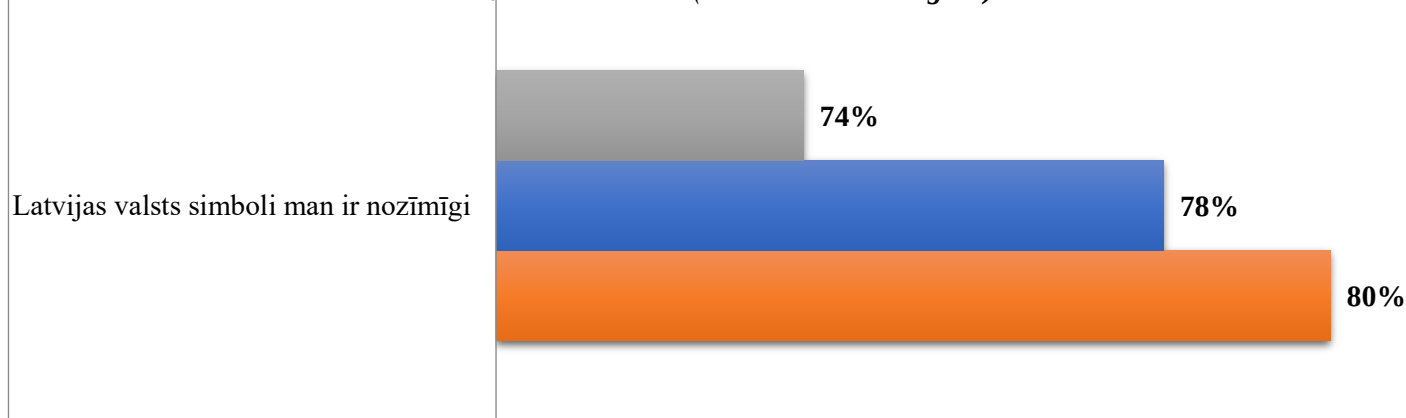

Lojalitātes un patriotisma pašvērtējums salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)

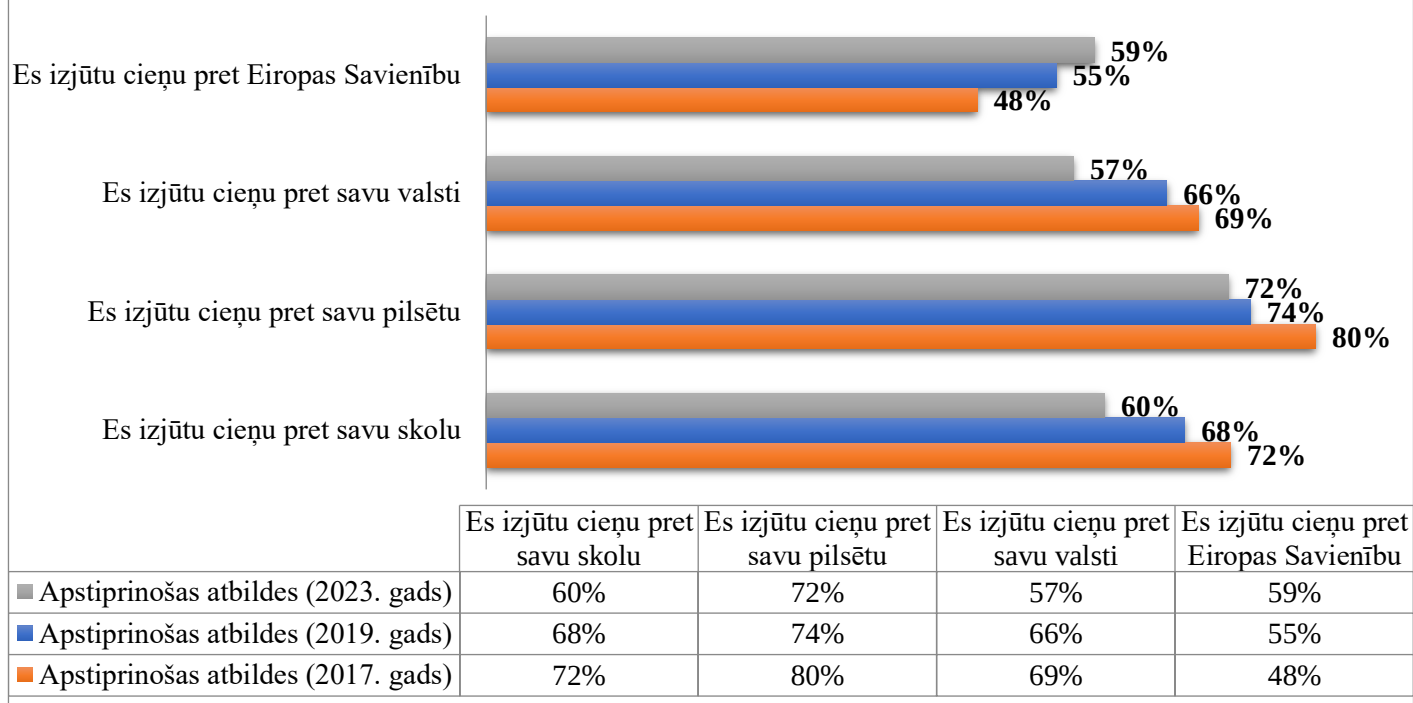
	Esmu lojāls Latvijai	Esmu Latvijas patriots	Esmu Liepājas patriots	Esmu gatavs aizstāvēt Latviju kara gadījumā
■ Apstiprinošas atbildes (2023. gads)	46%	37%	43%	20%
■ Apstiprinošas atbildes (2019. gads)	54%	46%	49%	29%
■ Apstiprinošas atbildes (2017. gads)	55%	53%	57%	33%

Latvijas valsts simbolu nozīme salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)

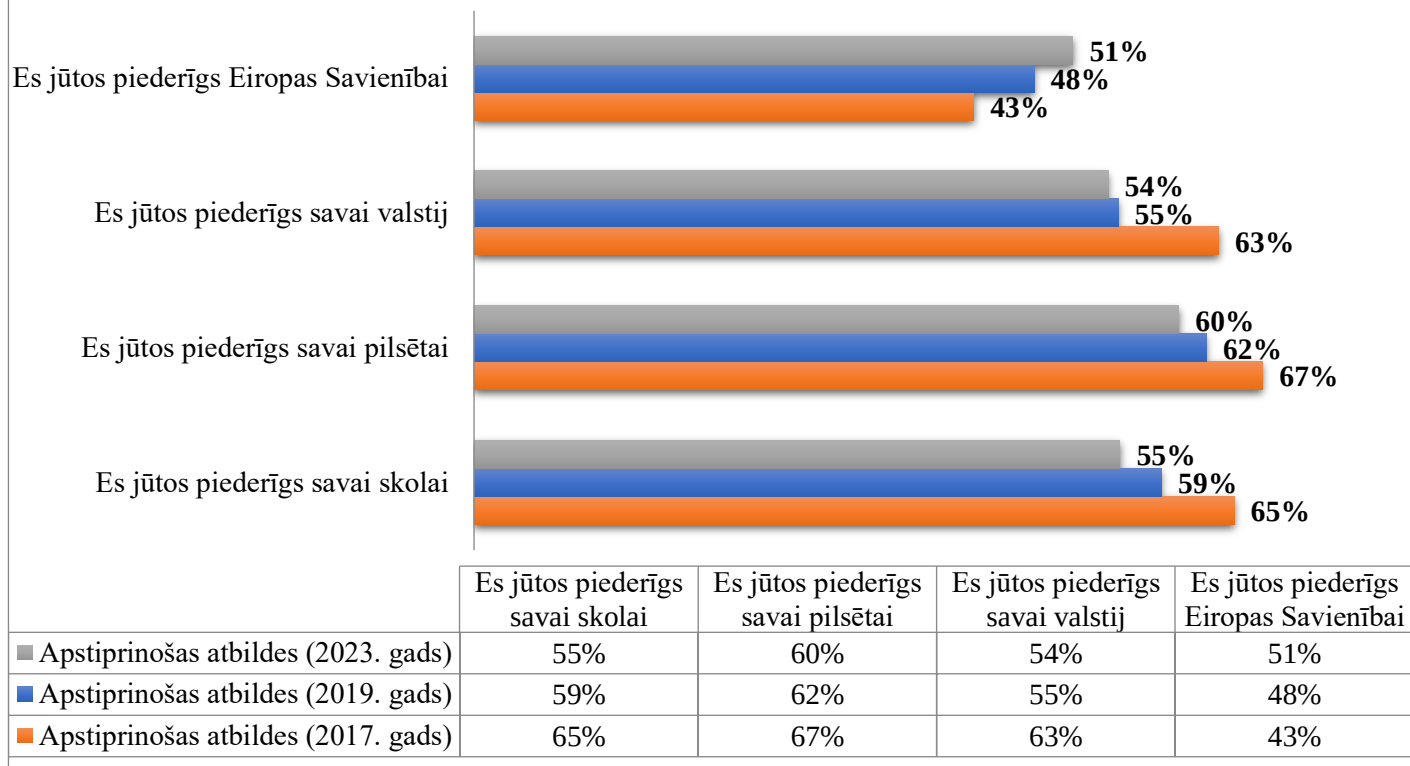

	Latvijas valsts simboli man ir nozīmīgi
■ Apstiprinošas atbildes (2023. gads)	74%
■ Apstiprinošas atbildes (2019. gads)	78%
■ Apstiprinošas atbildes (2017. gads)	80%

Cieņas apliecinājuma pašvērtējums salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)

Piederības pašvērtējums salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)

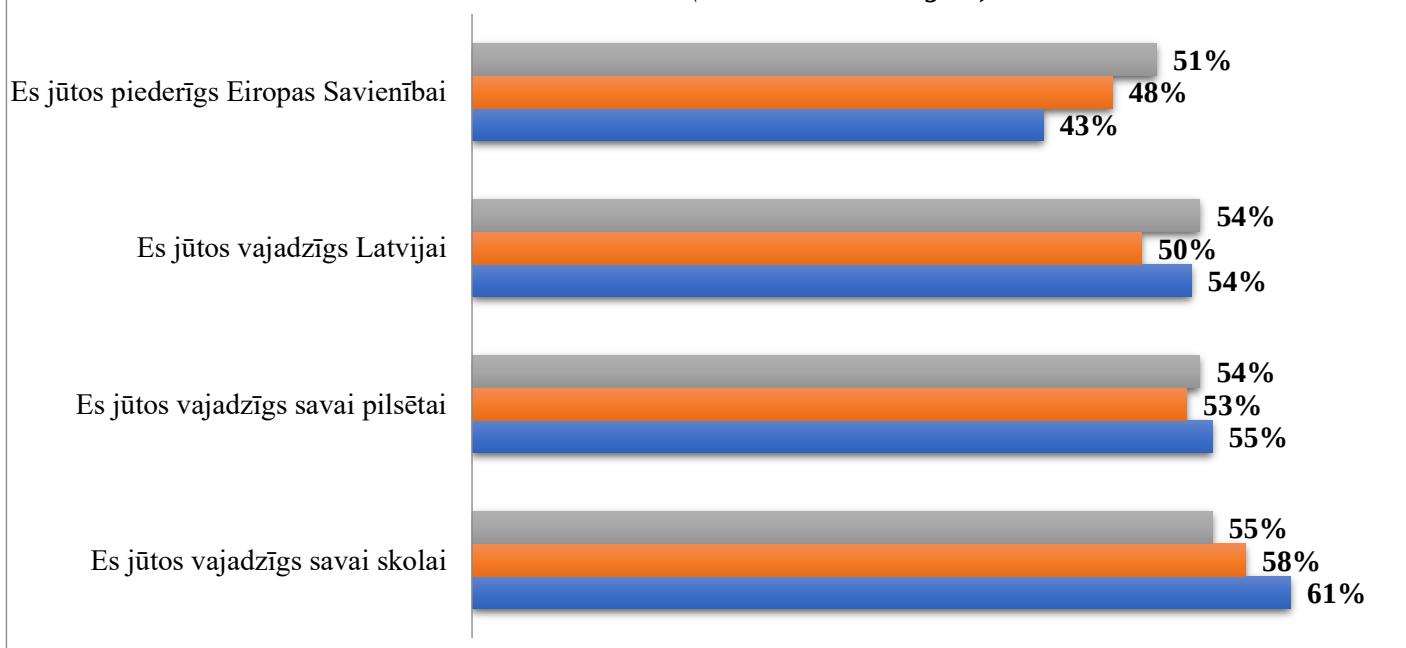

Eiropas izjūta salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023.gads)

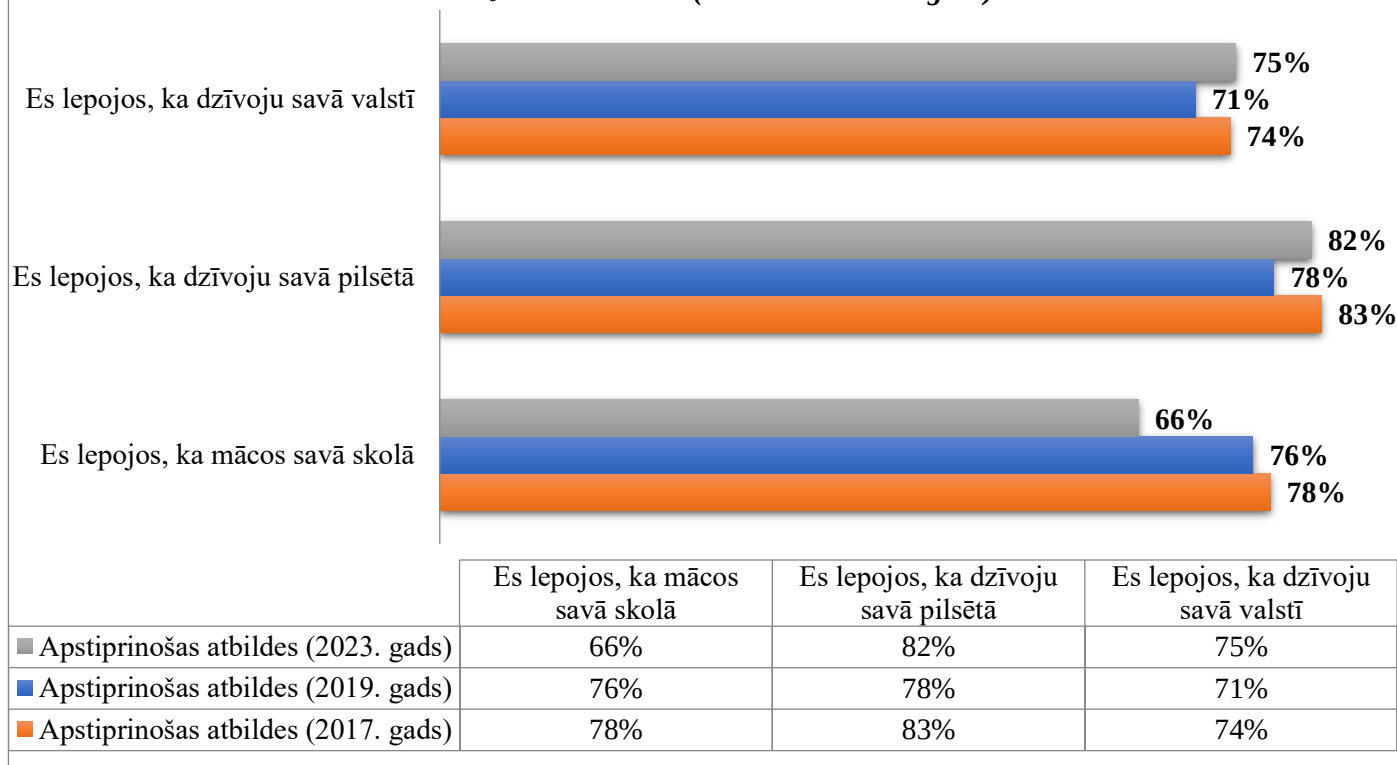
	Es redzu sevi kā eiropieti	Es jūtos kā daļa no Eiropas Savienības
Apstiprinotais atbildes (2023. gads)	90%	82%
Apstiprinotais atbildes (2019. gads)	84%	74%
Apstiprinotais atbildes (2017. gads)	76%	69%

Vajadzības pašizjūta skolai, pilsētai un valstij salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)

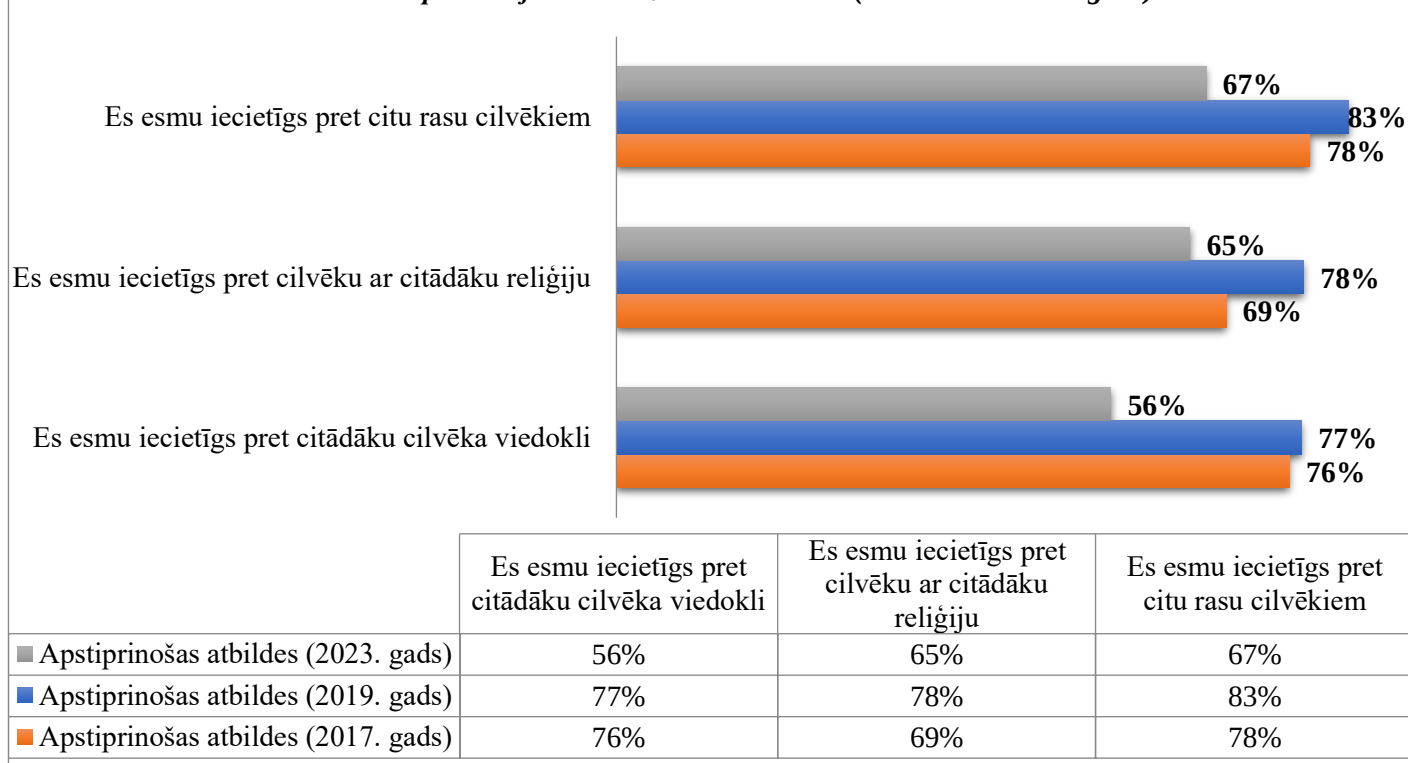

	Es jūtos vajadzīgs savai skolai	Es jūtos vajadzīgs savai pilsētai	Es jūtos vajadzīgs Latvijai	Es jūtos piederīgs Eiropas Savienībai
Apstiprinotais atbildes (2023. gads)	55%	54%	54%	51%
Apstiprinotais atbildes (2019. gads)	58%	53%	50%	48%
Apstiprinotais atbildes (2017. gads)	61%	55%	54%	43%

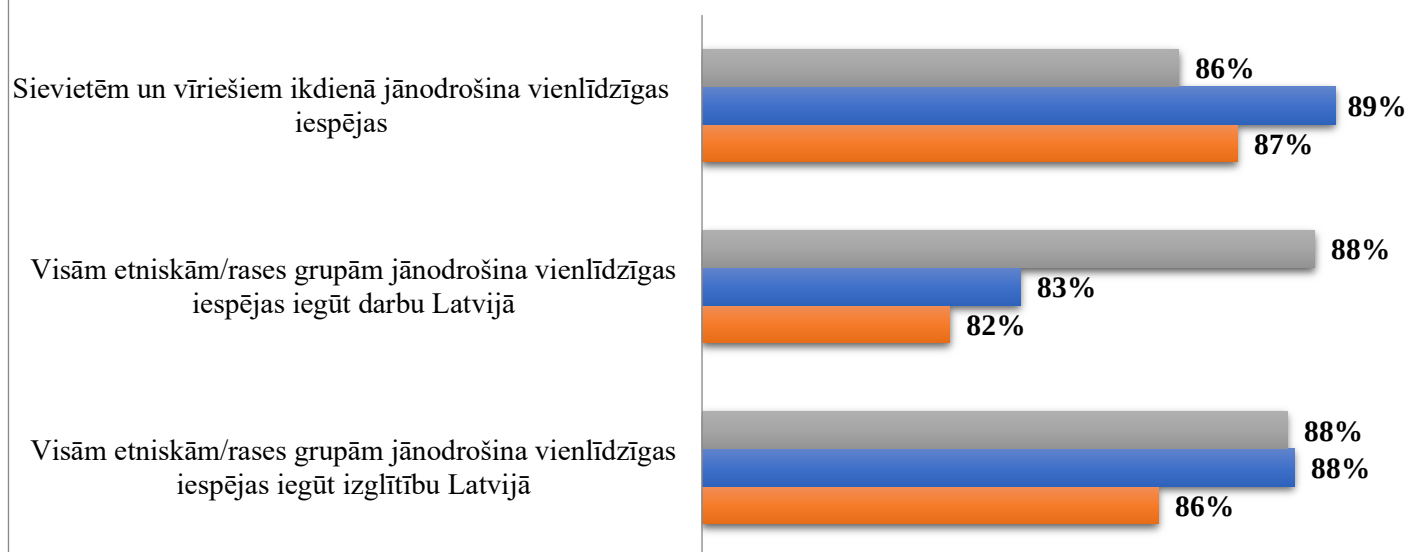
**Lepnuma apziņa par savu skolu, pilsētu un valsti
salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)**

Tolerances pašvērtējums salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)

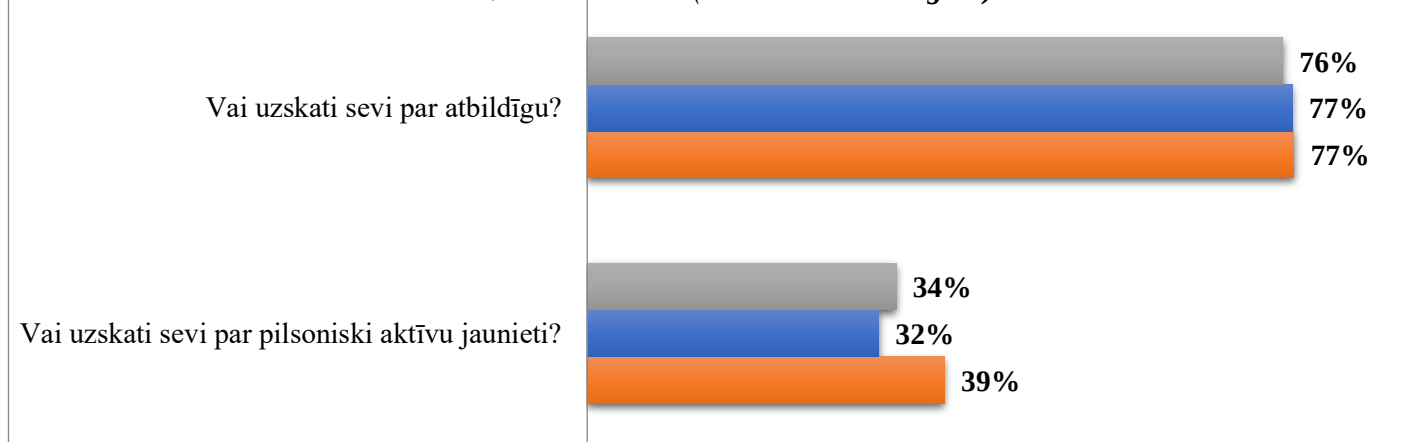

Vienlīdzīgo iespēju nodrošinājums salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)

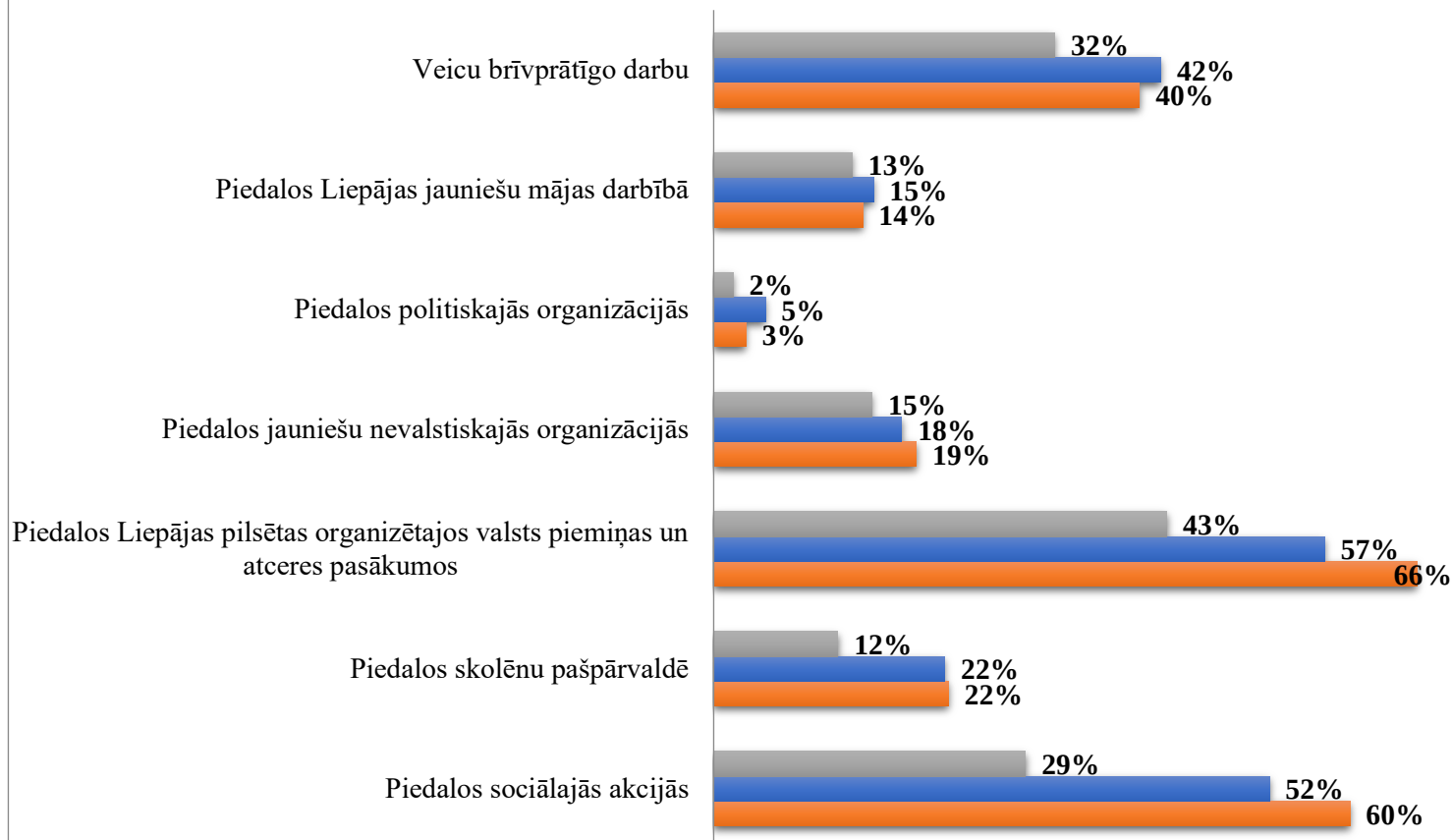
	Visām etniskām/rases grupām jānodrošina vienlīdzīgas iespējas iegūt izglītību Latvijā	Visām etniskām/rases grupām jānodrošina vienlīdzīgas iespējas iegūt darbu Latvijā	Sievietēm un vīriešiem ikdienā jānodrošina vienlīdzīgas iespējas
■ Apstiprinošas atbildes (2023. gads)	88%	88%	86%
■ Apstiprinošas atbildes (2019. gads)	88%	83%	89%
■ Apstiprinošas atbildes (2017. gads)	86%	82%	87%

Atbildības un pilsoniskās aktivitātes pašvērtējums salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)

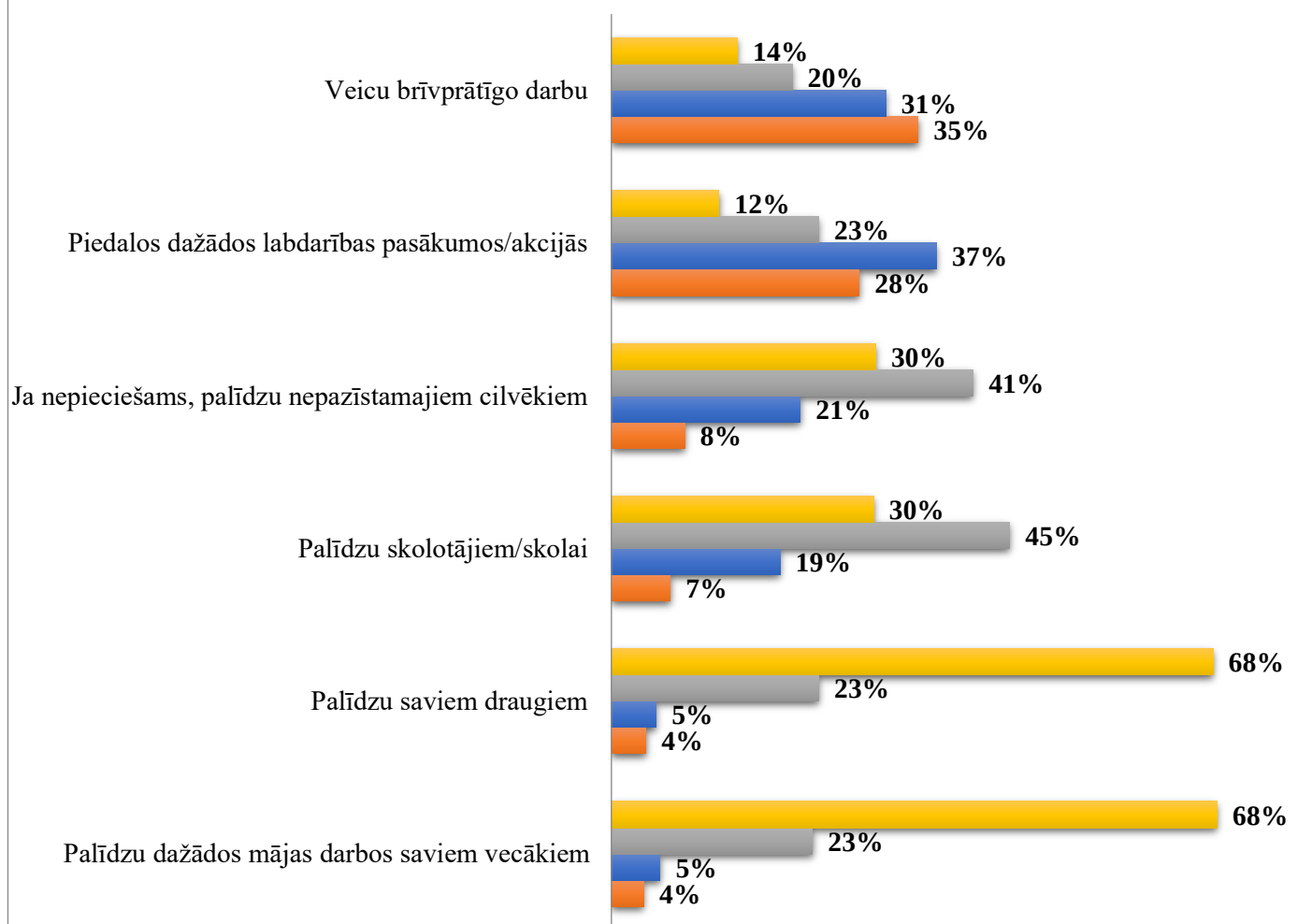
	Vai uzskati sevi par pilsoniski aktīvu jauniešu?	Vai uzskati sevi par atbildīgu?
■ Apstiprinošas atbildes (2023. gads)	34%	76%
■ Apstiprinošas atbildes (2019. gads)	32%	77%
■ Apstiprinošas atbildes (2017. gads)	39%	77%

**Pilsoniskās aktivitātes pašvērtējums
salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)**

	Piedalos sociālajās akcijās	Piedalos skolēnu pašpārvaldē	Piedalos Liepājas pilsētas organizētajos valsts piemiņas un atceres pasākumos	Piedalos jauniešu nevalstiskajās organizācijās	Piedalos politiskajās organizācijās	Piedalos Liepājas jauniešu mājas darbībā	Veicu brīvprātīgo darbu
■ Apstiprinošas atbildes (2023. gads)	29%	12%	43%	15%	2%	13%	32%
■ Apstiprinošas atbildes (2019. gads)	52%	22%	57%	18%	5%	15%	42%
■ Apstiprinošas atbildes (2017. gads)	60%	22%	66%	19%	3%	14%	40%

Pilsoniskās aktivitātes biežums procentuālā izteiksmē

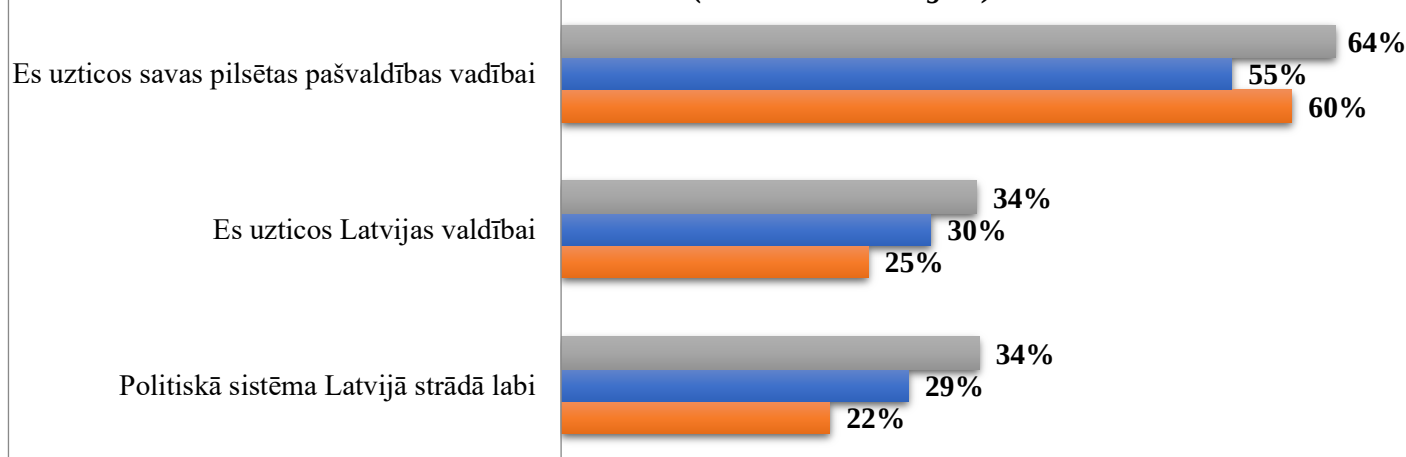
	Palīdzu dažādos mājas darbos saviem vecākiem	Palīdzu saviem draugiem	Palīdzu skolotājiem/skolai	Ja nepieciešams, palīdzu nepazīstamajiem cilvēkiem	Piedalos dažādos labdarības pasākumos/akcijās	Veicu brīvprātīgo darbu
■ Vismaz reizi nedēļā	68%	68%	30%	30%	12%	14%
■ Vismaz reizi mēnesī	23%	23%	45%	41%	23%	20%
■ Vismaz reizi gadā	5%	5%	19%	21%	37%	31%
■ Nekad vai gandrīz nekad	4%	4%	7%	8%	28%	35%

**Komunikācija par atbildības nozīmi ar vecākiem, draugiem un skolotāju
salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)**

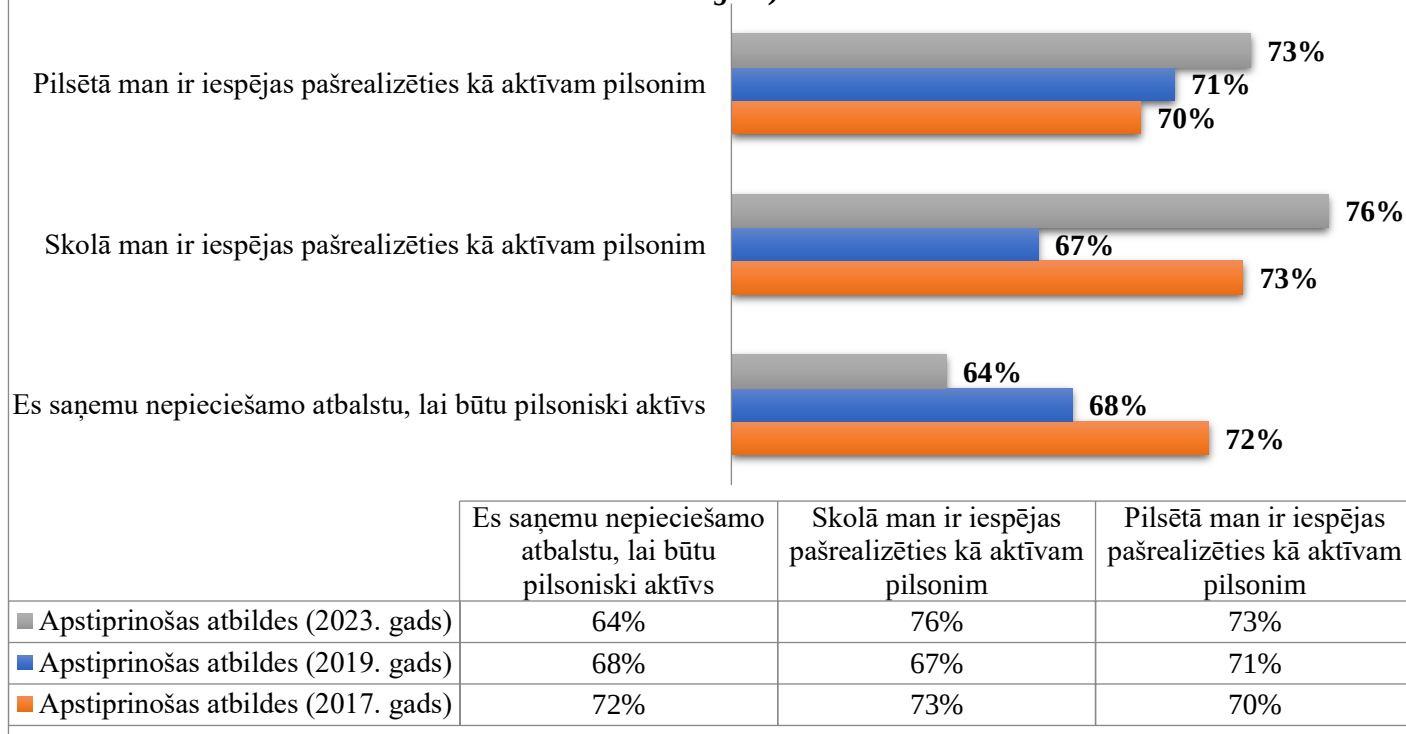
	Vai kopā ar vecākiem esi pārrunājis, cik ir svarīgi būt atbildīgam pilsonim?	Vai kopā ar draugiem esi pārrunājis, cik ir svarīgi būt atbildīgam pilsonim?	Vai kopā ar skolotāju esi pārrunājis, cik ir svarīgi būt atbildīgam pilsonim?
■ Apstiprinošas atbildes (2023. gads)	38%	27%	47%
■ Apstiprinošas atbildes (2019. gads)	43%	30%	55%
■ Apstiprinošas atbildes (2017. gads)	40%	31%	55%

**Uzticības pašvērtējums politiskās sistēmas darbībai
salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)**

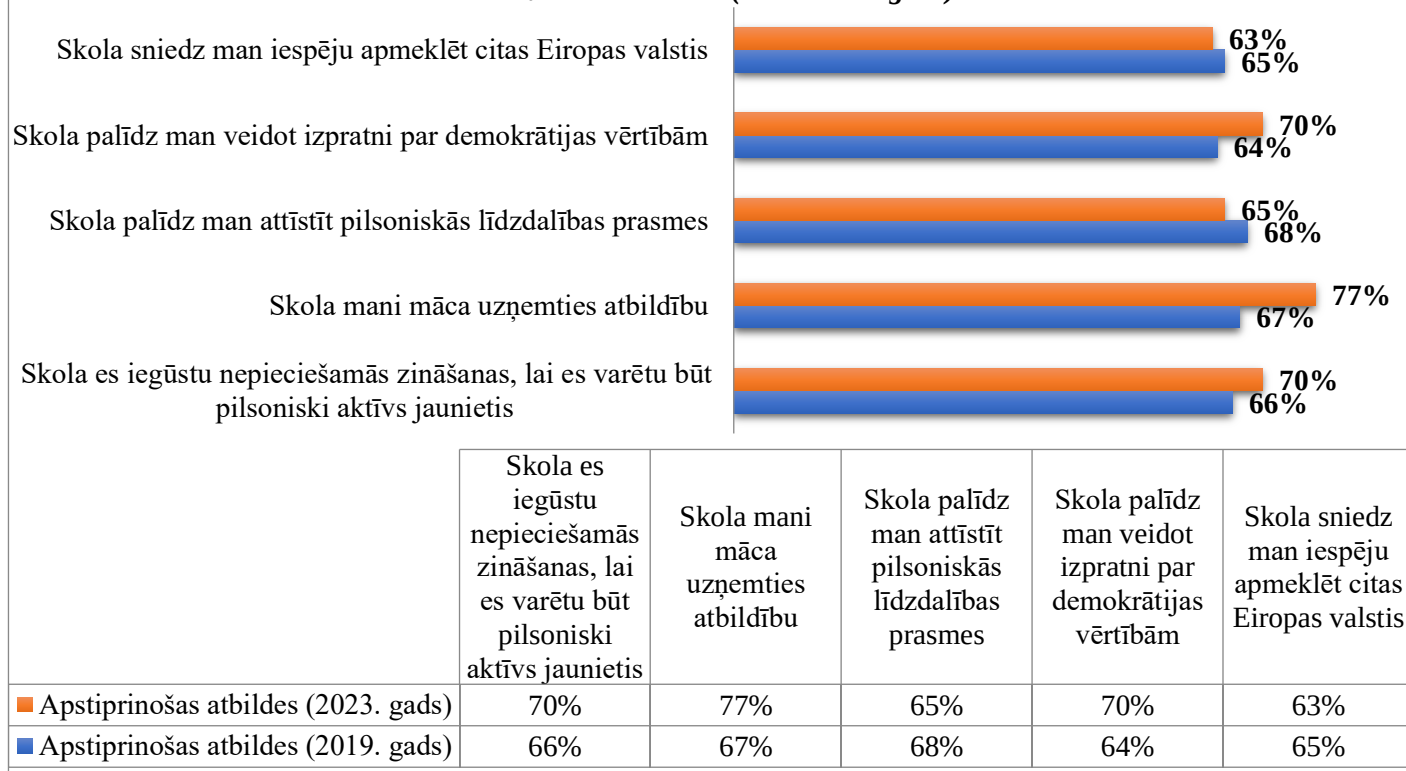

	Politiskā sistēma Latvijā strādā labi	Es uzticos Latvijas valdībai	Es uzticos savas pilsētas pašvaldības vadībai
■ Apstiprinošas atbildes (2023. gads)	34%	34%	64%
■ Apstiprinošas atbildes (2019. gads)	29%	30%	55%
■ Apstiprinošas atbildes (2017. gads)	22%	25%	60%

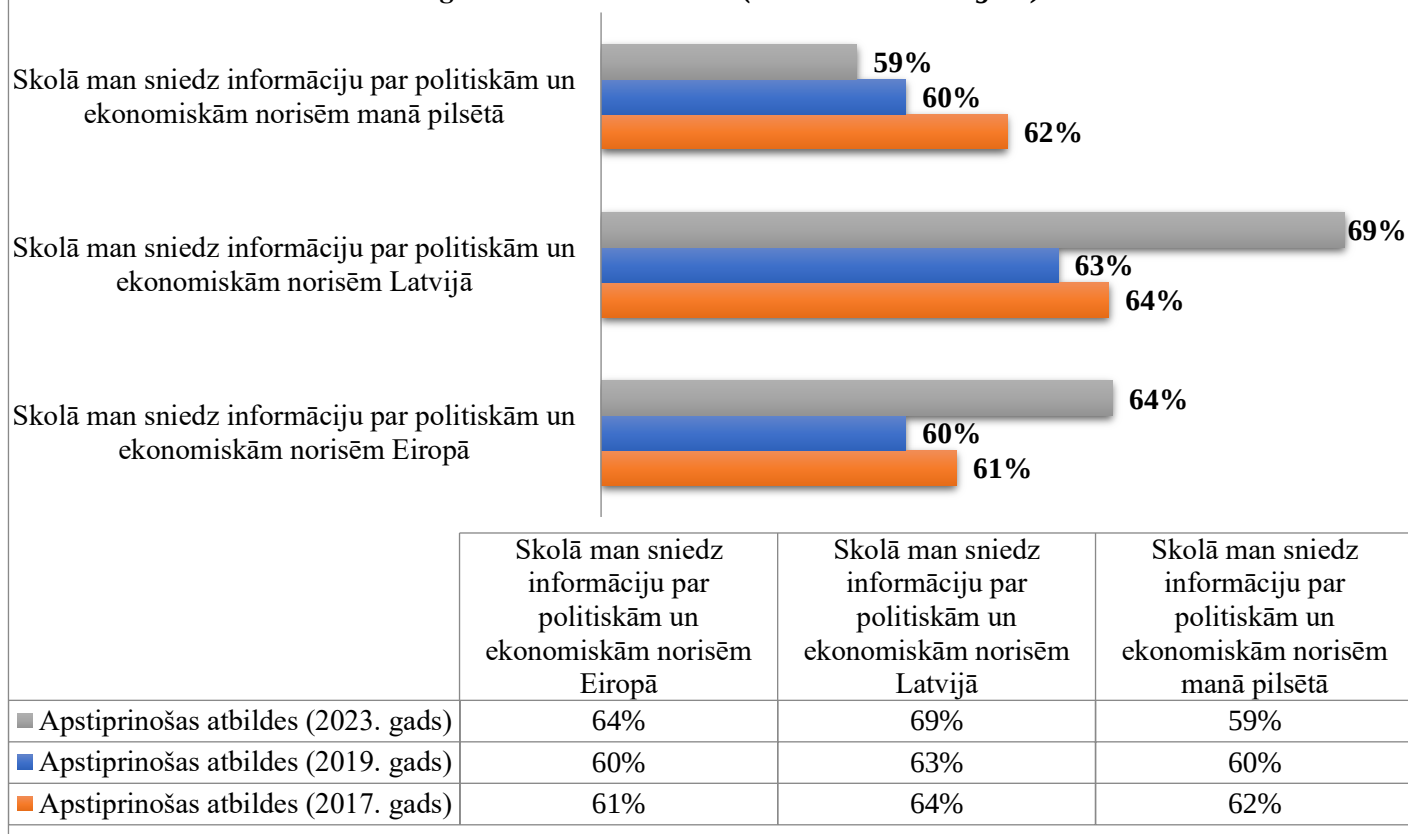
Atbalsta un pilsoniskās pašrealizācijas pašvērtējums salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)

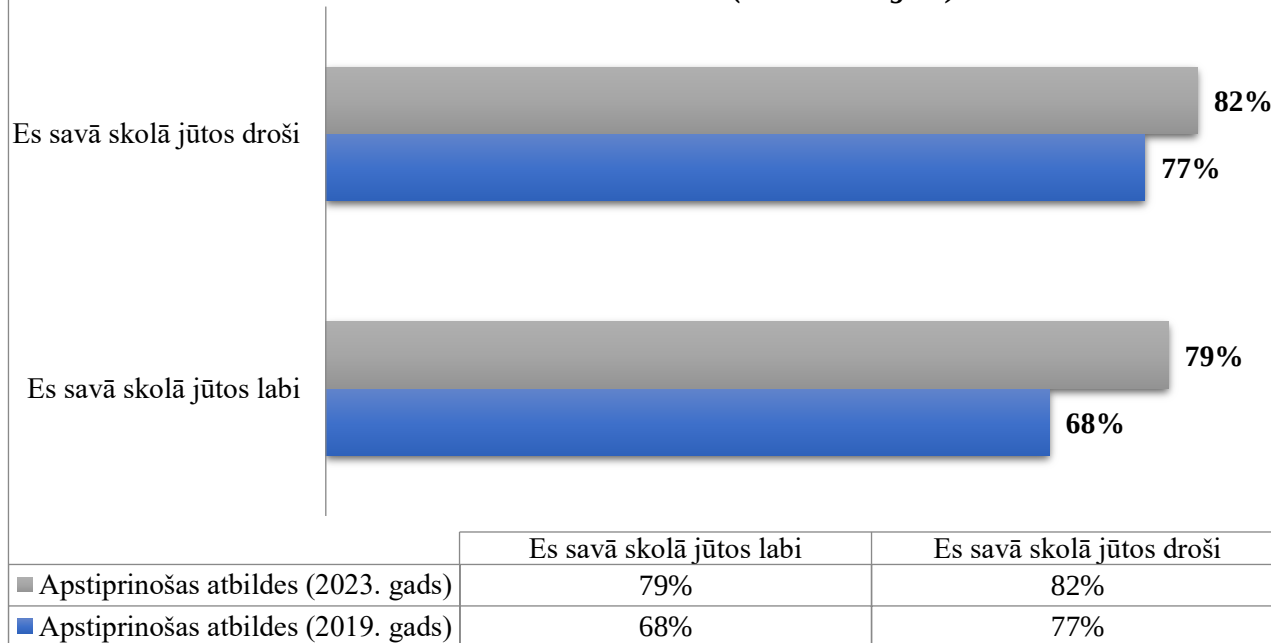
Skolas nozīme pilsoniskās kompetences veidošanā salīdzinošā kontekstā (2019.-2023. gads)

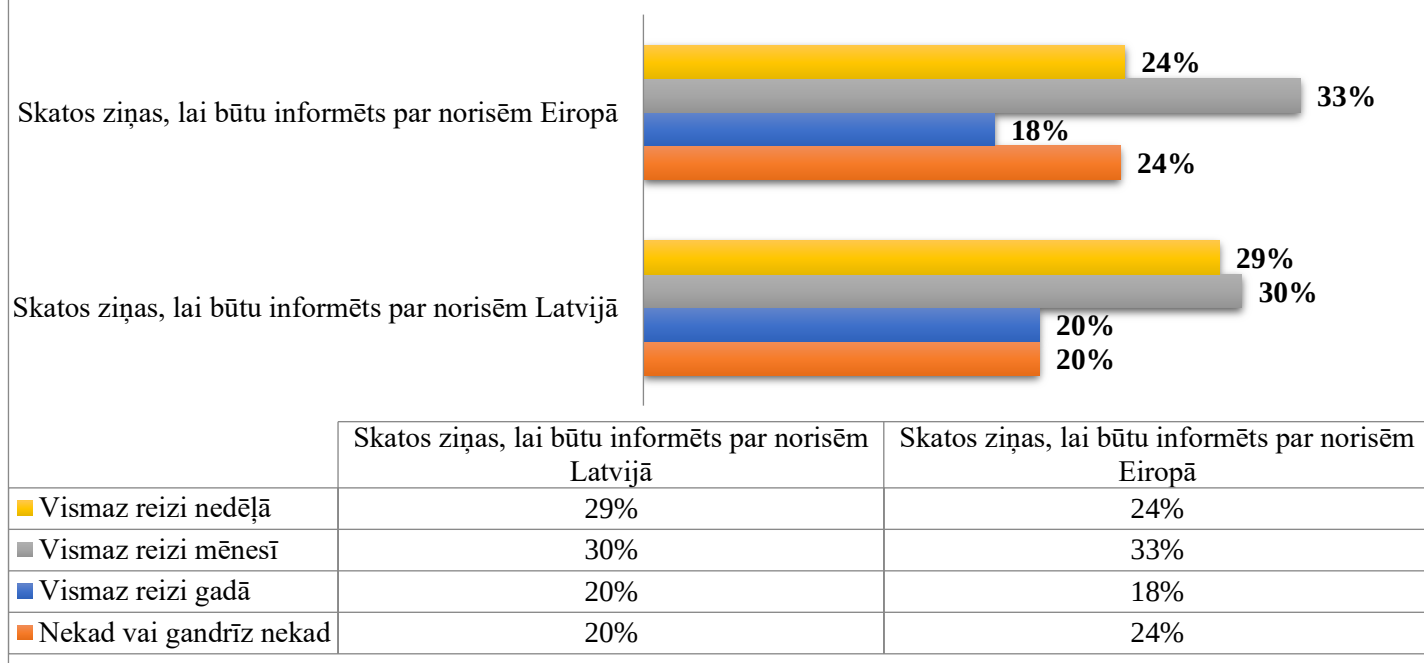
Skolas informēšana par politiskām un ekonomiskām norisēm Eiropas, nacionālā, vietējā mērogā salīdzinošā kontekstā (2017.-2019.-2023. gads)

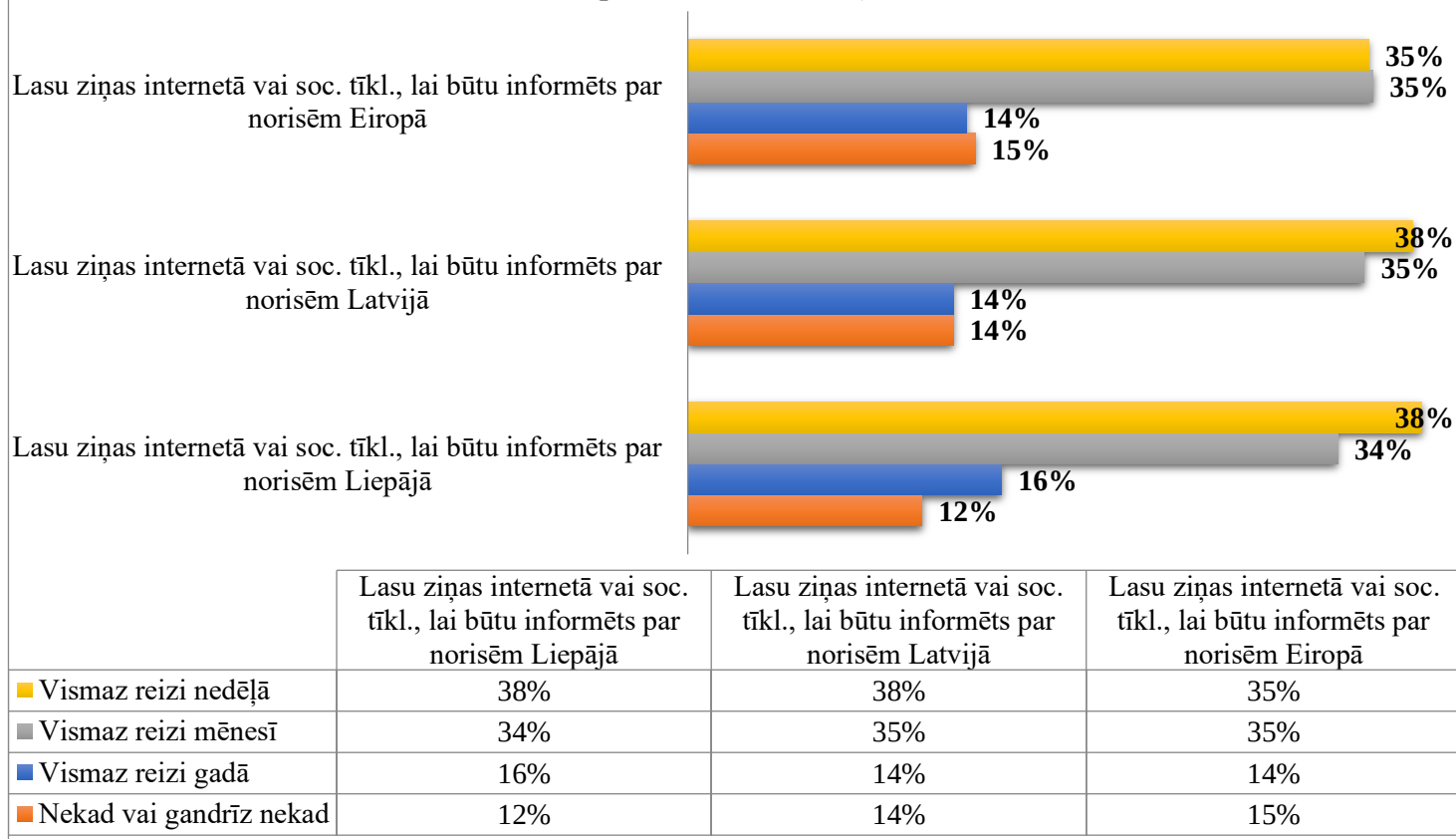
Drošības un labbūtnības pašvērtējums salīdzinošā kontekstā (2019.-2023. gads)

Skatos ziņas, lai būtu informēts par norisēm Latvijā un Eiropā (procentuālā izteiksmē)

Lasu ziņas internetā vai soc. tīkl., lai būtu informēts par norisēm Latvijā un Eiropā (procentuālā izteiksmē)

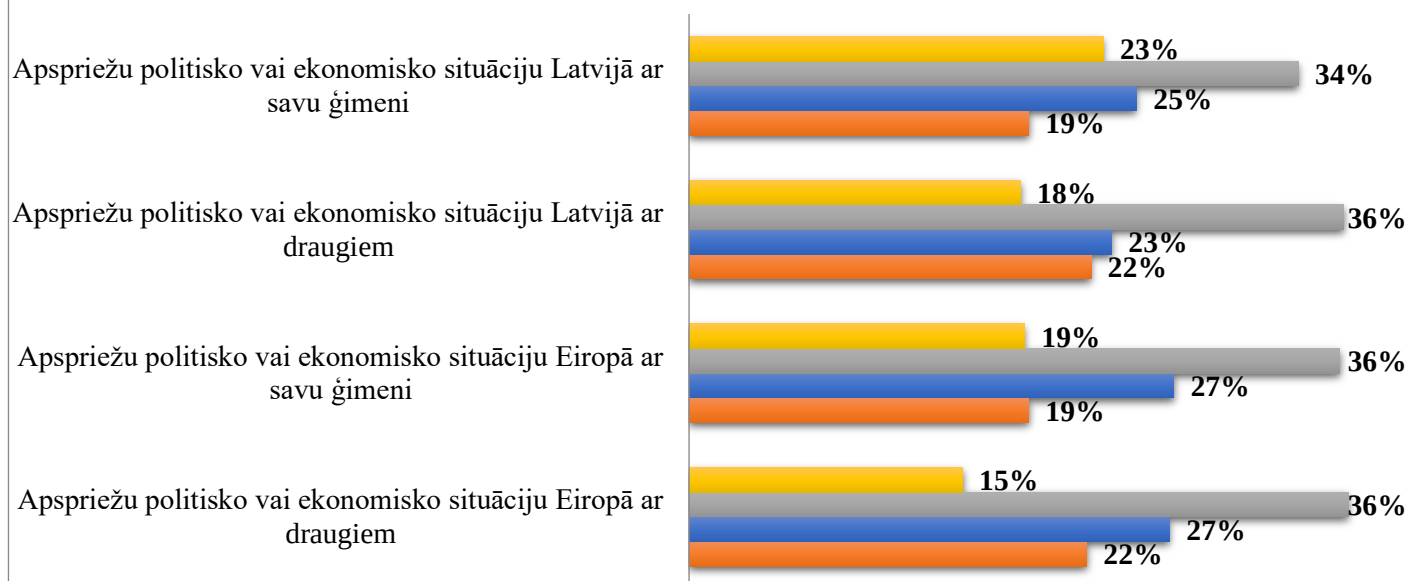
Vismaz reizi nedēļā lasu ziņas, izmantojot internetu vai soc.tīklus, lai būtu informēts par norisēm savā pilsētā, valstī un Eiropā (salīdzinošā konteksts 2017.-2019.-2023. gads)

Vismaz reizi nedēļā lasu ziņas, izmantojot internetu vai soc.tīklus, lai būtu informēts par norisēm savā pilsētā, valstī un Eiropā

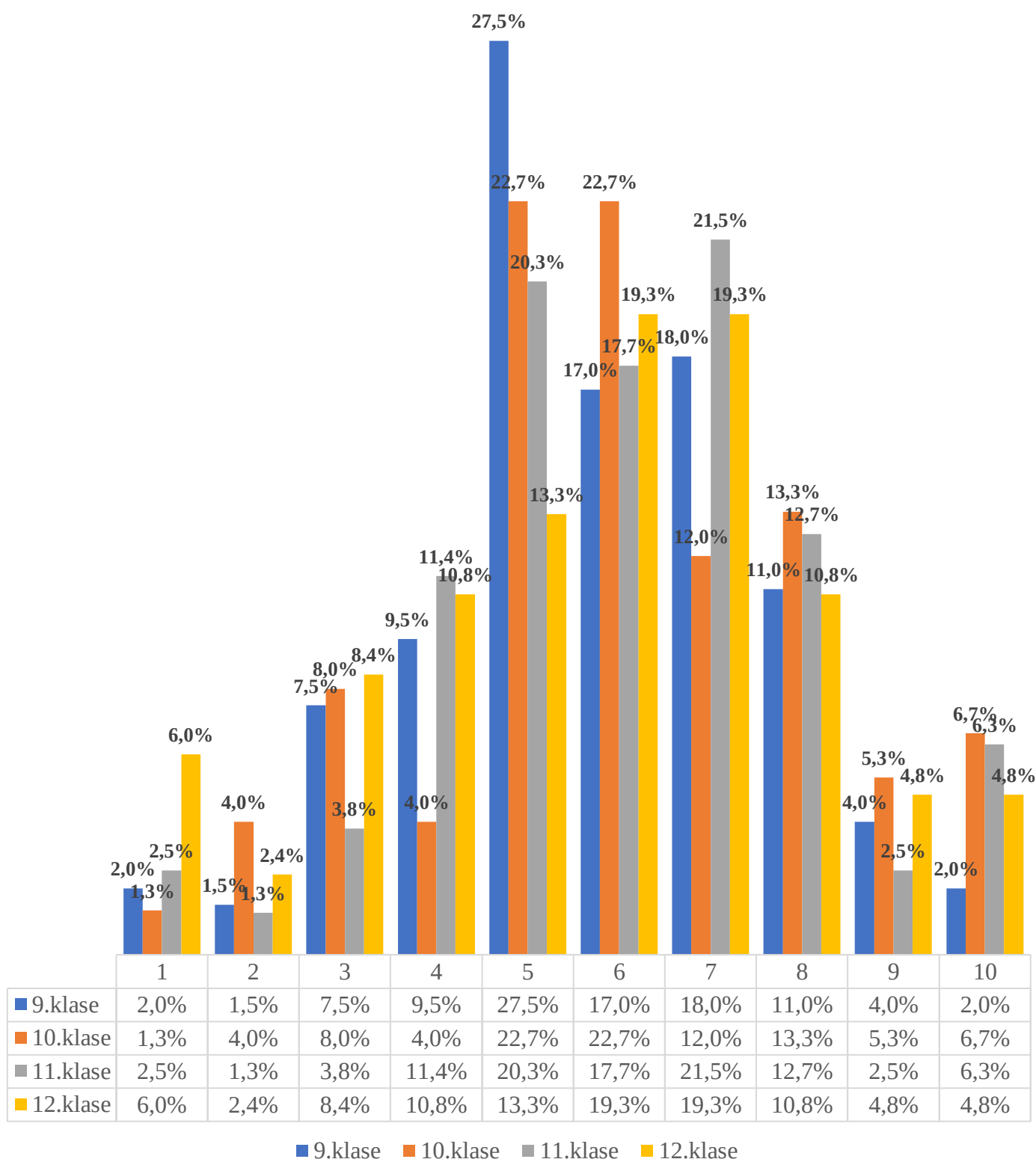
2023. gada rādītāji	37%
2019. gada rādītāji	35%
2017. gada rādītāji	48%

Apspriežu aktualitātes Eiropā un Latvijā ar draugiem un ģimeni (procentuālā izteiksmē)

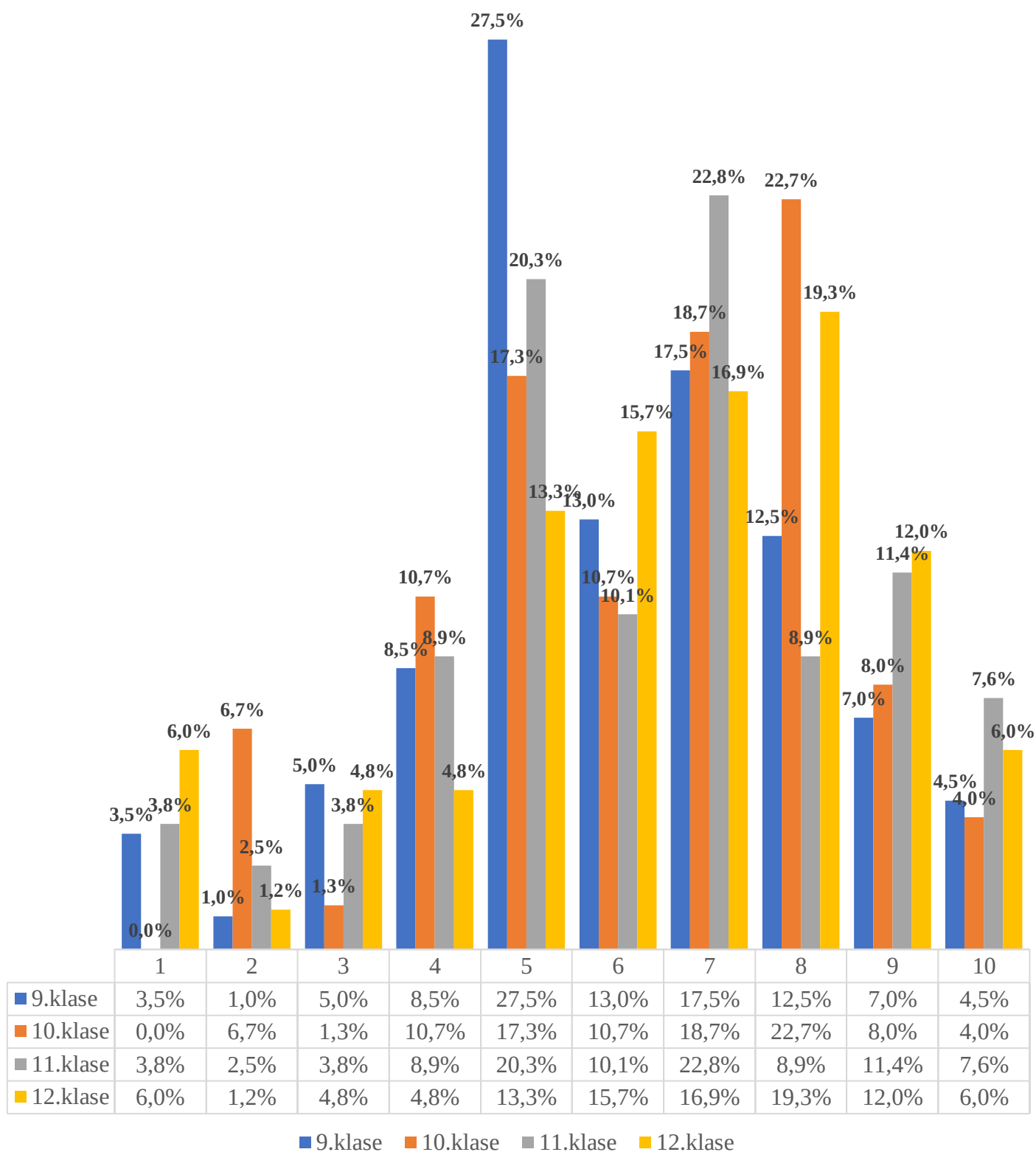

	Apspriežu politisko vai ekonomisko situāciju Eiropā ar draugiem	Apspriežu politisko vai ekonomisko situāciju Eiropā ar savu ģimeni	Apspriežu politisko vai ekonomisko situāciju Latvijā ar draugiem	Apspriežu politisko vai ekonomisko situāciju Latvijā ar savu ģimeni
■ Vismaz reizi nedēļā	15%	19%	18%	23%
■ Vismaz reizi mēnesī	36%	36%	36%	34%
■ Vismaz reizi gadā	27%	27%	23%	25%
■ Nekad vai gandrīz nekad	22%	19%	22%	19%

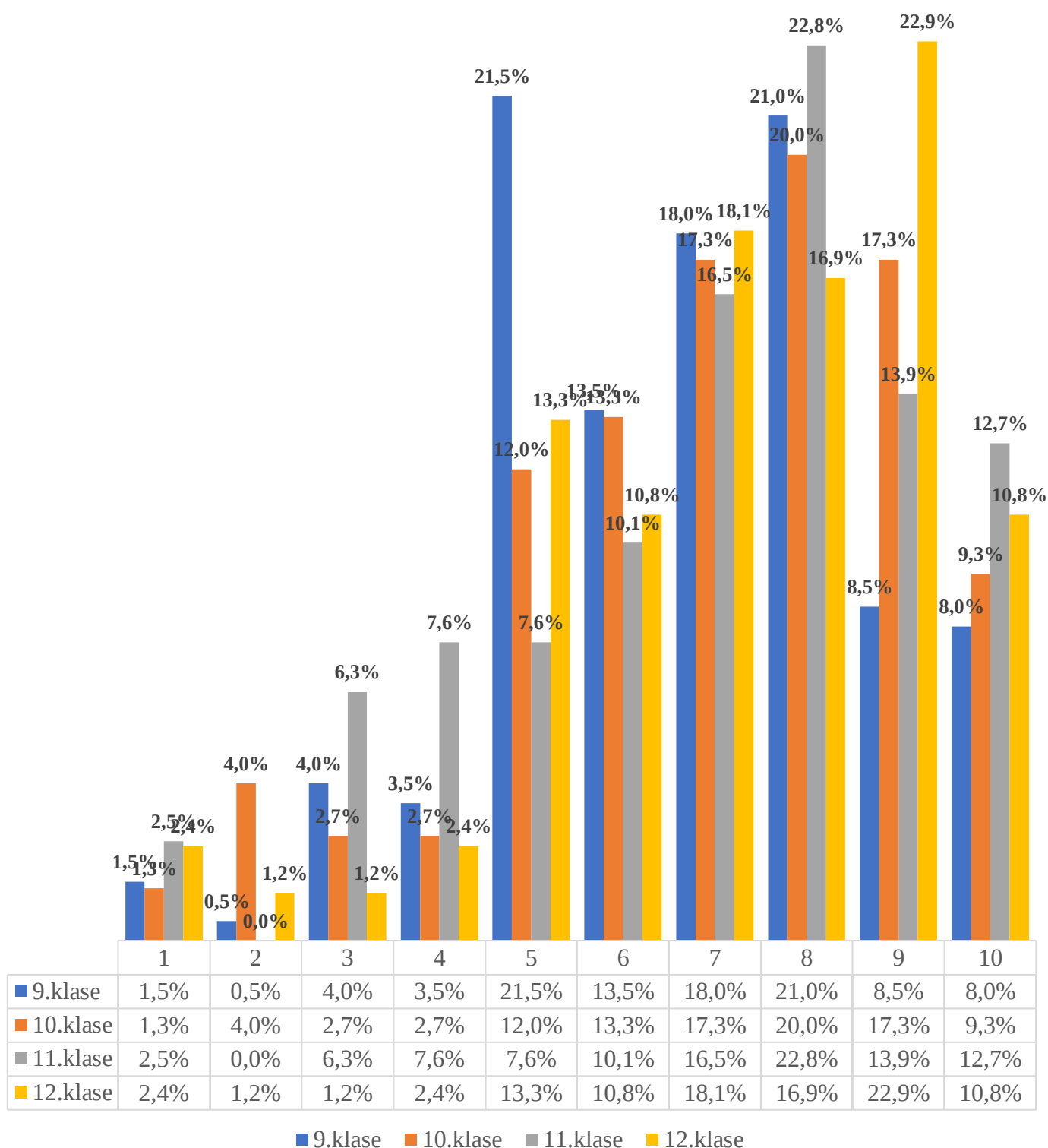
Skolēnu pilsoniskās zināšanas (par demokrātijas būtību, cilvēktiesību jautājumiem, politisko sistēmu, līdzdalības iespējām) pāsvērtējums 10 ballu skalā

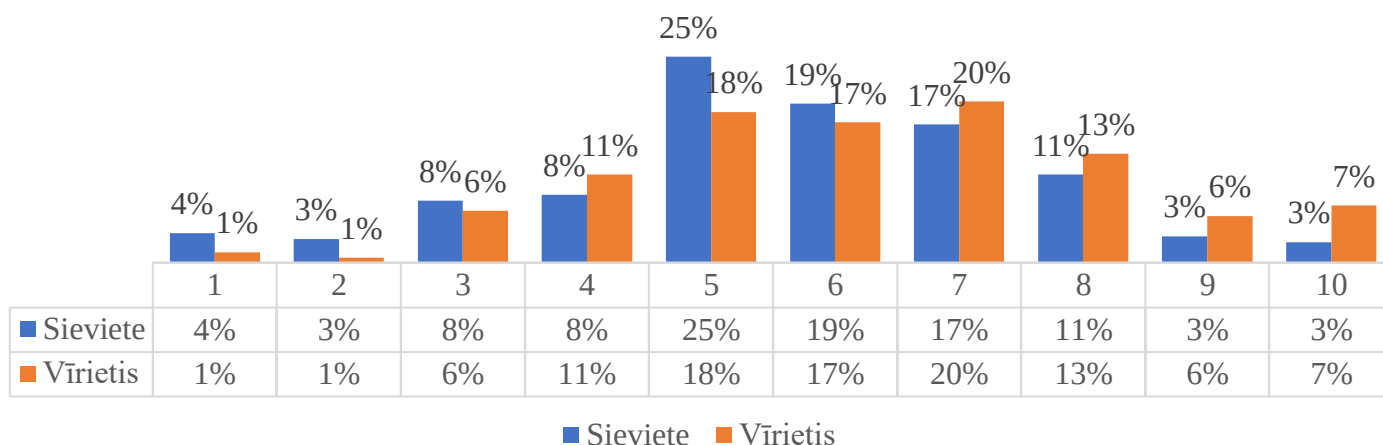
Skolēnu pilsoniskās prasmes (prasmes piedalīties lēmumu pieņemšanā, sadarbojoties un argumentēt savu viedokli) pāsvērtējums 10 ballu skalā

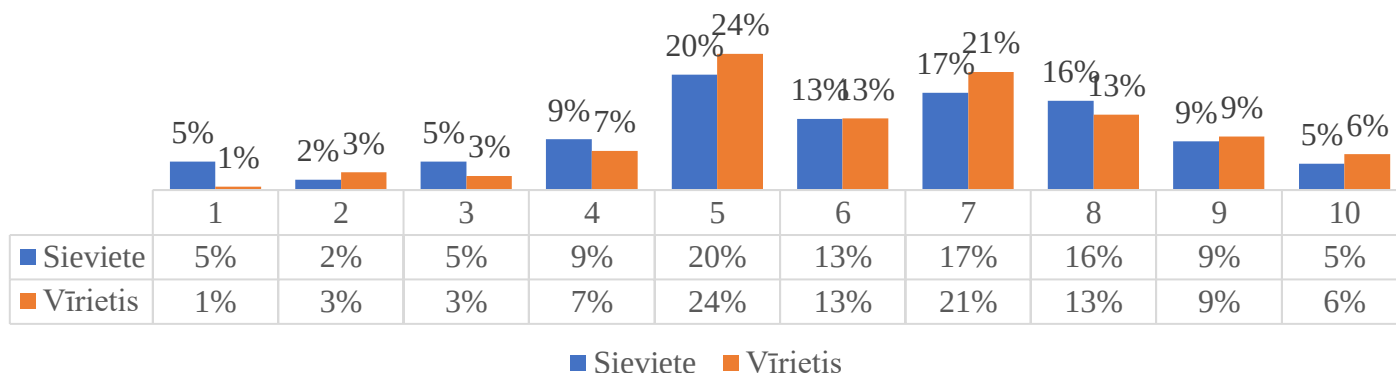
Skolēnu pilsoniskās attieksmes (atbildīga attieksme, atzīstot citu cilvēku vērtības, un dažādus cilvēka uzskatus) pāsvērtējums 10 ballu skalā

Skolēnu pilsoniskās zināšanas (par demokrātijas būtību, cilvēktiesību jautājumiem, politisko sistēmu, līdzdalības iespējām) pāsvērtējums 10 ballu skalā starp dzimumiem

Skolēnu pilsoniskās prasmes (prasmes piedalīties lēmumu pieņemšanā, sadarbojoties un argumentēt savu viedokli) pāsvērtējums 10 ballu skalā starp dzimumiem

Skolēnu pilsoniskās attieksmes (atbildīga attieksme, atzīstot citu cilvēku vērtības, un dažādus cilvēka uzskatus) pāsvērtējums 10 ballu skalā starp dzimumiem

